

Uchwała Nr ~~XXX~~/...../2026
Rady Miasta Radzyń Podlaski
z dnia ~~27~~ marca 2026 r.

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026-2028.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) i art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.) Rada Miasta Radzyń Podlaski uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Miejski Program Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026-2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Radzyń Podlaski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radca prawny

PODPIS ZAUFANY

ZOFIA EWA
CIOMA-KOŚCIUCZYK

17.03.2026 22:22:05 GMT+1

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Miejskiego programu wspierania rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026-2028.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji, miasto w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenia go w odpowiednie narzędzia. W tym celu między innymi opracowuje trzyletnie programy wspierania rodziny. Obowiązek ten wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Celem Programu na lata 2026-2028 jest rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzonego przede wszystkim poprzez zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, poprawę funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej, a także opiekę nad dziećmi z rodzin z trudnościami w wypełnianiu swoich funkcji.

Niniejszy Program zawiera kierunki działań zmierzających do realizacji założonych celów, przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ MIASTA

Jakub Jakubowski

Załącznik do uchwały Nr/2026
Rady Miasta Radzyń Podlaski
z dnia 24 marca 2026 r.

**MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W RADZYNIU PODLASKIM NA LATA 2026-2028**

Radzyń Podlaski, 2026

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.....	5
3. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA	6
3.1. Ludność Radzyna Podlaskiego	6
3.2. Sytuacja osób bezrobotnych.....	7
3.3. Charakterystyka świadczeniobiorców MOPS.....	8
3.4. Piecza zastępcza.....	12
3.5. Demoralizacja, przestępczość nieletnich	12
3.6. Przemoc w rodzinie.....	14
4. ANALIZA SWOT W OBSZARZE WSPARCIA RODZIN MIASTA.....	15
5. CELE PROGRAMU.....	17
6. ADRESACI PROGRAMU.....	19
7. REALIZATORZY PROGRAMU.....	19
8. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	20
9. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.....	20
10. OCZEKIWANE REZULTATY.....	21
11. PODSUMOWANIE	22

1. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj dziecko nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach, uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Podstawowe funkcje rodziny obejmują zapewnienie swoim członkom miłości, wsparcia i bezpieczeństwa. Niestety współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w otaczającej rzeczywistości. Problemy finansowe, choroba alkoholowa, uzależnienia, przemoc w rodzinie, zaburzona hierarchia i role rodzinne, patologiczne wzorce zachowań, oto główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Aktualnym zagrożeniem jest również rozwój cywilizacji i technologii. Rodzice są zapracowani i nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Rodzina, w której normalne funkcje rodziny są zaburzone to rodzina dysfunkcyjna. Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może powodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby pozostało ono w niej jak najdłużej. Niezwykle ważne jest zatem udzielanie jej wszechstronnej pomocy oraz podejmowanie i upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodziny.

W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,

f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia, a system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Taką rolę zobowiązane są wypełniać najbliższe obywatelowi jednostki samorządu terytorialnego jakimi są gminy zarówno wiejskie jak i miejskie, co wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie dyspozycją art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji takich jak: pomoc społeczną, szkołę, sąd i policję.

Niniejszy program jest kontynuacją trzyletniego programu, który był realizowany w latach ubiegłych tj. 2023-2025 z uwzględnieniem postępujących zmian społecznych i rodzaju zdiagnozowanych problemów.

Podstawowym założeniem Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Działania realizowane w ramach programu będą skoncentrowane na dzieciach i całych rodzinach, również w sytuacjach, gdy dzieci zostaną umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Szczególną rolę w pracy z rodziną ustawodawca powierzył asystentom rodziny i pracownikom socjalnym, którzy swoją pracę wykonują z nią w bezpośrednim kontakcie.

2. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek opracowania i realizacji trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.). W myśl ww. art. gmina (miasto) zobowiązana jest również do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Różnorodność kwestii, jakie w kontekście wsparcia rodziny należy uwzględnić, powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1208 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r., poz. 1576 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.)

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN I ŚRODOWISKA LOKALNEGO MIASTA RADZYŃ PODLASKI

Miejski Program Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026–2028 powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu miasta Radzyń Podlaski, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m. in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Radzynie Podlaskim, rejestrów i sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim, danych Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim i danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Radzynie Podlaskim.

Punktem wyjścia do określenia zadań Miejskiego Programu Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim oraz analiza społeczna Miasta Radzyń Podlaski zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radzyń Podlaski. Dla potrzeb opracowania niniejszego Programu zebrano informacje na temat liczby mieszkańców, ilości dzieci z terenu Radzyna Podlaskiego umieszczonych w pieczy zastępczej, skali korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, a także innych świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim, sytuacji osób bezrobotnych oraz zakresu popełnianych przestępstw przez nieletnich. Przeprowadzono także analizę SWOT.

3.1. Ludność Radzyna Podlaskiego.

W Radzynie Podlaskim, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku, zamieszkiwało 14521 osób, w tym 7556 kobiet i 6965 mężczyzn.

Od kilku lat obserwowany jest w mieście systematyczny, choć wprawdzie powolny spadek liczby mieszkańców. Wraz ze spadkiem liczby mieszkańców zachodzą niekorzystne zmiany w strukturze ludności według wieku.

Tabela nr 1. Ludność Radzyna Podlaskiego i jego struktura według wieku w latach 2023–2024.

Wyszczególnienie		Liczba osób wg stanu na dzień:	
		31.12.2023 r.	31.12.2024 r.
Zameldowani ogółem		14722	14521
w tym:	kobiety	7746	7556

	mężczyźni	7164	6965
	przedprodukcyjnym	2553	2432
	kobiety	1234	1156
	mężczyźni	1319	1276
	produkcyjnym	8555	8386
	kobiety	3973	3891
	mężczyźni	4582	4495
	poprodukcyjnym	3614	3703
	kobiety	2458	2509
	mężczyźni	1154	1194

Źródło: na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Radzynie Podlaskim.

Dane ogólnokrajowe dotyczące struktury społeczeństwa wskazują na postępujący proces jego starzenia. Podobną tendencję obserwujemy wśród społeczności radzyńskiej. Na podstawie przedstawionych powyżej danych lokalnych można zaobserwować wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Dominującą grupę mieszkańców Radzyna Podlaskiego stanowi ludność w wieku produkcyjnym, choć w tej grupie populacji odnotowywany jest systematyczny spadek. Większą część lokalnej społeczności stanowią kobiety. Jednak w roku 2023 oraz w roku 2024 zanotowano zmianę różnicy między przedstawicielami płci męskiej i żeńskiej w grupach osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. W grupach tych bowiem kobiety nie stanowią już większości. Natomiast w grupie osób w wieku poprodukcyjnym stale odnotowuje się znaczną przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Można na tej podstawie wnioskować, iż średnia długość życia kobiet jest znacznie wyższa niż mężczyzn. Może to również wynikać z różnego dla obu płci ustawowego wieku emerytalnego – 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Pomimo wskazanych wyżej niekorzystnych tendencji demograficznych społeczność radzyńską należy postrzegać jako młodą.

3.2. Sytuacja osób bezrobotnych.

Obszar województwa lubelskiego pod względem gospodarczym i ekonomicznym należy do regionów biednych i słabo rozwiniętych. Radzyń Podlaski, jako część tego obszaru, boryka się z wieloma problemami społecznymi, z których na pierwszy plan wysuwa się zjawisko bezrobocia. Jest ono uważane za podstawową przyczynę pozostawania ludzi w sferze ubóstwa, narastania konfliktów wewnątrz rodziny, a także odpowiada za jej dezorganizację i powstawanie patologii społecznych takich, jak alkoholizm, narkomania, przestępczość nieletnich. Skalę bezrobocia obrazują dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Stan bezrobocia rejestrowanego w mieście Radzyń Podlaski w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na dzień 31 grudnia	
		2023	2024
Ogółem		434	402
z czego:	kobiety	218	191
	mężczyźni	216	211

Źródło: na podstawie broszur „Rynek pracy w powiecie radzyńskim” Powiatowego Urzędu Pracy w Radzynie Podlaskim z lat 2023-2024.

3.3. Charakterystyka świadczeniobiorców MOPS.

W przypadkach, gdy rodzina nie podołała problemom codziennego życia i jej prawidłowe funkcjonowanie w obecnym stanie stało się niemożliwe, należy podjąć interwencję polegającą na zapewnieniu bezpieczeństwa dla wszystkich jej członków, a ponadto podjąć pracę na rzecz przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim udziela pomocy finansowej na potrzeby bieżące dla zapewnienia rodzinom tzw. minimum egzystencji oraz wsparcia socjalnego i środowiskowego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim jest głównym realizatorem zadań pomocy społecznej w imieniu miasta Radzyń Podlaski. Ponadto MOPS realizuje inne zadania mające na celu wsparcie rodziny, a w szczególności należące do kompetencji gminy na podstawie ustaw o:

- świadczeniach rodzinnych;
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- dodatkach mieszkaniowych.

Tabela 3. Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2023–2024 w stosunku do liczby mieszkańców miasta Radzyń Podlaski.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	502	442
udział procentowy osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej stosunku do ogólnej liczby mieszkańców	3,41 %	3,04 %

Tabela nr 4. Świadczenia wypłacone przez MOPS Radzyń Podlaski w latach 2023–2024.

Kategoria świadczeń	Rzeczywista liczba świadczeń*	
	2023	2024
Świadczenia z pomocy społecznej	38494	33370
Świadczenia rodzinne (zasilek)	5750	4004

rodzinny)		
Świadczenia alimentacyjne	1365	1209
Dodatki mieszkaniowe	2750	2714

*rzeczywista liczba świadczeń rozumiana jako suma miesięcznych wypłat przekazanych wszystkim uprawnionym świadczeniobiorcom

Źródło: na podstawie sprawozdań MOPS.

Pomoc społeczna jest elementem składowym systemu zabezpieczenia społecznego. Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej jest ona instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ustawa o pomocy społecznej określa przesłanki udzielania pomocy osobom i rodzinom. W ramach działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim pomocy w latach 2023–2024 udzielano w szczególności:

Tabela nr 5. Przesłanki przyznawania pomocy w latach 2023–2024 w MOPS Radzynie Podlaski.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2023	2024	2023	2024
Bezrobocie	117	83	299	225
Długotrwała lub ciężka choroba	110	116	219	212
Niepełnosprawność	126	118	290	261
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych	39	32	143	109
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	26	158	133
w tym: wielodzietność	8	5	41	27
Bezdomność	13	14	13	14
Alkoholizm	30	27	44	35
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	6	0	6
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych	39	32	143	109
Narkomania	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	4	4	18	13
Zdarzenie losowe	0	0	0	0

Sieroctwo	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	4	5	5	8

Źródło: na podstawie rocznych sprawozdań MOPS za lata 2023–2024.

W 2024 roku różnymi dostępnymi formami pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim objął wsparciem 223 rodziny, w których żyło 512 osób. Ilość środowisk, którym udzielono pomocy, była mniejsza niż w roku 2023.

Miasto Radzyń Podlaski na potrzeby realizacji zadań pomocy społecznej podzielono na 8 rejonów opiekuńczych, w których pracę z osobami i rodzinami wymagającymi wsparcia prowadzą pracownicy socjalni. W zależności od rozeznaczonych w środowisku potrzeb pomoc jest przyznawana w formie pieniężnej lub niepieniężnej, w tym rzeczowej lub usługowej. Poniżej przedstawiono zakres udzielanego wsparcia w podziale na poszczególne kategorie.

Tabela nr 6. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS Radzyń Podlaski w latach 2023–2024.

Forma świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
pieniężne	148	125	145	120	274	215
niepieniężne	246	207	163	142	474	388
praca socjalna	x	x	250	262	591	579

Źródło: na podstawie rocznych sprawozdań MOPS za lata 2023–2024.

W celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. ustanowiono wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, następnie Uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. ustanowiono rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028.

Tabela nr 7. Osoby objęte programem „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023–2024.

Kategoria osób objętych programem		Liczba osób objętych programem	
		2023	2024
Liczba osób ogółem		332	300
z czego:	Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	47	59
	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej	92	118
	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podst. art. 7 ustawy o pomocy społecznej	22	127

Źródło: na podstawie rocznych sprawozdań MOPS za lata 2023–2024.

MOPS, poza przyznawaniem świadczeń pomocy społecznej, realizuje również zadania wynikające m. in. z ustaw o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia alimentacyjne są formą pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Natomiast system świadczeń rodzinnych stanowi wsparcie dla rodzin gorzej usytuowanych w wychowaniu dziecka (dzieci) oraz w sytuacji, kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy.

Świadczenia przyznawane w ramach obu wymienionych systemów mają charakter pomocy materialnej, a więc wpływają korzystnie na sytuację ekonomiczną osób i rodzin uprawnionych do ich otrzymywania. Skalę udzielanego w latach 2023–2024 wsparcia przedstawiono w dwóch poniższych tabelach.

Tabela nr 8. Świadczenia rodzinne wypłacone w latach 2023–2024.

Rodzaj świadczenia	Rzeczywista liczba świadczeń	
	2023	2024
zasiłek rodzinny	5750	4004
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	15	4
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	111	73
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	299	202
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1180	928
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	623	542
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	335	231
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	82	65
zasiłek pielęgnacyjny	4261	4522
świadczenie pielęgnacyjne	1147	1436
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	46	28

Źródło: na podstawie danych za lata 2023–2024 udostępnionych przez Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS.

Tabela nr 9. Świadczenia alimentacyjne wypłacone w latach 2023–2024.

Rodzaj świadczenia	Rzeczywista liczba świadczeń	
	2023	2024
Fundusz alimentacyjny	1365	1209

Źródło: na podstawie danych za lata 2023–2024 udostępnionych przez Dział Funduszu Alimentacyjnego MOPS.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą

i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec asystentury ustaje wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela nr 10. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2023–2024.

		Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny	
		2023	2024
Ogółem		14	17
z czego:	dobrowolna współpraca	11	13
	zobowiązanie przez sąd	3	4

Źródło: na podstawie rocznych sprawozdań MOPS za lata 2023–2024.

3.4. Piecza zastępcza.

Zaburzenia relacji rodzinnych, zachowania na granicy patologii zagrażają zdrowemu stylowi życia i prowadzą do groźnych uzależnień. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekają w nałogi, a z czasem nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy w rodzinie, aż po ingerencję instytucji zewnętrznych w rodzinę i umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki (formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka), na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Tabela nr 11. Dzieci z terenu miasta Radzyń Podlaski umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2023–2024 oraz odpłatność za pobyt.

Wyszczególnienie	Dzieci z miasta Radzyń Podlaski umieszczone w pieczy zastępczej	
	2023	2024
Liczba dzieci z miasta Radzyń Podlaski umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych	29	33

Kwota odpłatności w zł	348.064,16	444.979,91
------------------------	------------	------------

Źródło: na podstawie rocznych sprawozdań MOPS za lata 2023–2024.

3.5. Demoralizacja, przestępczość nieletnich.

Bierność wychowawcza rodziców jest wykorzystywana przez dzieci najczęściej w niewłaściwy sposób, brak reakcji rodzica na negatywne zachowanie, zostaje odczytywane przez dziecko jak przyzwolenie na dane postępowanie i powoduje systematyczne oddalanie się go od istniejącego, akceptowanego w społeczeństwie systemu wartości i norm. Takie dzieci najczęściej popadają w konflikty z prawem, nie realizują obowiązku szkolnego. W obecnych realiach to głównie dzieci i młodzież szkolna przysparza rodzinom najwięcej problemów wychowawczych. Potwierdzają to statystyki policyjne dotyczące udziału nieletnich i małoletnich w czynach karalnych i wykazujących przejawy demoralizacji. Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji dotyczące terenu miasta Radzyń Podlaski sygnalizują ogólny problem.

Tabela nr 12. Czyny karalne o znamionach wykroczenia popełnione przez nieletnich w latach 2023–2024.

Wyszczególnienie		Wykroczenia popełniane przez nieletnich	
		2023	2024
Liczba nieletnich sprawców czynów karalnych o znamionach wykroczenia		37	21
Liczba czynów karalnych o znamionach wykroczenia ogółem		37	21
z czego z art.:	51 § 1 KW – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego	1	0
	86 § 1 KW – zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu lądowym	2	2
	86b § 2 KW – nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu i inne wykroczenia naruszające pierwszeństwo pieszego	0	1
	124 § 1 KW – niszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy	1	6
	13 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania – naruszenie przepisów o sprzedaży i dopuszczalności palenia wyrobów tytoniowych	1	0
	98 niezachowanie ostrożności przy korzystaniu z dróg wewnętrznych – zagrożenie poza drogą publiczną	0	1

	119 § 1, § 2 KW – kradzież lub przywłaszczenie	32	11
--	--	----	----

Źródło: na podstawie danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim.

Na terenie miasta Radzyna Podlaski w 2024 r. 21 nieletnich popełniło 21 czynów karalnych o znamionach wykroczenia. Natomiast w 2023 r. nieletni popełnili 37 wykroczeń. Porównując lata 2023 i 2024 stwierdzić należy, że wartości dotyczące czynów karalnych o znamionach wykroczenia mają tendencję spadkową. Szczególny spadek zauważalny jest w ramach art. 119 § 1, § 2 kodeksu wykroczeń tj. kradzież lub przywłaszczenie.

Tabela nr 13. Czyny karalne o znamionach przestępstwa popełnione przez nieletnich oraz liczba nieletnich sprawców w latach 2023–2024.

Wyszczególnienie		Przestępstwa popełniane przez nieletnich	
		2023	2024
Liczba nieletnich sprawców czynów karalnych o znamionach przestępstwa		12	6
Liczba czynów karalnych o znamionach przestępstwa popełnionych przez nieletnich ogółem		12	7
z czego z art.:	art. 62 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	1	0
	158 § 1 KK – bójka i pobicie	2	0
	157 § 2 KK – średni i lekki uszczerbek na zdrowiu	1	0
	art. 58 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – udzielenie innej osobie środka odurzającego. Nakłanianie do użycia środka	1	0
	200 § 1, § 3 KK – seksualne wykorzystanie małoletniego	0	2
	207 § 1 KK – znęcanie się	1	0
	226 § 1 KK – znieważenie funkcjonariusza lub konstytucyjnego organu	0	1
	278 § 1, § 1aKK – kradzież	3	2
	282 § 1 KK – wymuszenie rozbójnicze	1	0
	288 § 1 KK – zniszczenie rzeczy	1	1
	190 § 1 KK – groźba karalna	1	0
	190a § 1 KK – uporczywe nękanie. Kradzież tożsamości	0	1

Źródło: na podstawie danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim.

Na terenie miasta w 2024 r. nieletni popełnili 7 czynów karalnych o znamionach przestępstwa, natomiast w 2023 r. nieletni popełnili 12 przestępstw.

3.6. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest pojęciem szerokim i może odnosić się do wszystkich członków rodziny. Może również występować w różnych relacjach takich jak: ojciec-matka, matka-babcia, ojciec dziecko itd. Odnosząc się do przemocy jednej dorosłej osoby wobec drugiej, rodzica wobec rodzica, szczególnie należy pamiętać o dzieciach, które to najczęściej są świadkami owej przemocy, o krzywdach wyrządzanych im w tej sytuacji. Chodzi zarówno o krzywdę psychiczną będącą skutkiem „bycia świadkiem” mimowolnym obserwatorem zdarzeń, aktów agresji, jak też o działania przemocowe skierowane bezpośrednio przeciwko dziecku. Dzieci wznastające wśród przemocy w domu są często zapomnianymi jej ofiarami.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim realizował Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą Nr XXIV/153/2021 Rady Miasta Radzyń Podlaski z dnia 28 stycznia 2021 r. W roku 2024, w związku ze zmianą zapisów ustawy, uchwałą Nr II/9/2024 z dnia 27 maja 2024 r. przyjęto Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście Radzyń Podlaski na lata 2024-2030.

Tabela nr 14. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem instytucji wszczynającej procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2023–2024.

		Wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”	
		2023	2024
Ogółem		35	38
w tym przez:	Komendę Powiatową Policji	23	25
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	12	13

Źródło: na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Radzyń Podlaski.

Analiza danych zawartych w powyżej tabeli wskazuje, że procedurę „Niebieskie Karty” w 2024 r. uruchomiono 38 razy. W stosunku do roku poprzedniego, nastąpił nieznaczny wzrost tj. o 3 wszczęcia więcej procedury „Niebieskie Karty”.

Zarówno w roku 2023 jak i 2024 instytucją najczęściej wszczynającą procedurę była Policja. Wypełnione przez nią formularze „Niebieska Karta – A” były następstwem przeprowadzonych interwencji policyjnych związanych z uzasadnionym podejrzeniem

zaistnienia przemocy domowej. Drugim organem wszczynającym procedurę ww. latach był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Liczba wszczętych przez MOPS spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikała ze zgłoszeń i obserwacji pracowników socjalnych. Inne uprawnione do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” podmioty tj. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, instytucje oświaty jak i ochrony zdrowia nie uruchomiły żadnej procedury „Niebieskie Karty”.

4. ANALIZA SWOT W OBSZARZE WSPARCIA RODZINY

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Analiza strategiczna polega na ocenie tych wszystkich elementów stanu istniejącego, które zostały rozpoznane. Głównie skupia się ona na odpowiedzi na pytania:

- czy stanowią one silną, czy słabą stronę, tzn. czy są czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym pożądaną rozwój?
- jakie szanse lub zagrożenia dla gminy płyną z jego kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza sporządzonej kombinacji tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza strategiczna obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu ich opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala nam ukierunkować działania w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Tabela 15. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca jednostek wspierających rodzinę w szczególności pomocy społecznej, sądu, jednostek oświaty, policji, kuratorów; 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostatecznie zakrojone akcje informacyjne w celu profilaktyki rozwoju patologii, uzależnień, przemocy w rodzinie itp.;
<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek i ośrodków działających na rzecz dziecka i rodziny; 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne środki finansowe na zaspokojenie bieżących potrzeb ośrodków i jednostek oraz na rozwinięcie prowadzonej działalności kształcenia zasobów ludzkich;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie świetlic środowiskowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Środowiskowego Domu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zintegrowanej informacji na temat instytucji

Samopomocy;	działających na rzecz pomocy i zapewnienia bezpieczeństwa rodzinie;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie opieki;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrzeba uzupełnienia działań placówek opiekuńczo- wychowawczych;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; 	<ul style="list-style-type: none"> • niski budżet na szkolenia i kształcenie kadry oraz działania własne jednostek świadczących usługi z zakresu pomocy dziecku i rodzinie;
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie w Urzędzie Miejskim biura Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych do obsługi szkół samorządowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • niechęć rodzin do korzystania z poradnictwa psychologicznego;
<ul style="list-style-type: none"> • wykwalifikowana kadra pedagogiczna szkół znajdujących się na terenie gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymujący się odsetek osób bezrobotnych;
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta sieć instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się działalnością profilaktyczną oraz udzielaniem wsparcia rodzinom niewydolnym wychowawczo; 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczne obciążenie zawodowe pracowników socjalnych i innych pracujących na rzecz rodzin;
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta sieć stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • niezadawalający poziom wynagrodzeń pracowników instytucji pomocowych.
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój rodzinnych form opieki zastępczej; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak pozytywnych wzorców w rodzinach dysfunkcyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie asystentów rodziny pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną w jej środowisku; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej, głównie finansowej

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ postępujący zanik systemu wartości moralnych wśród młodzieży;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrowolna współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zagrożenia uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży (np. internet);
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem z nim wolnego czasu;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost rodzajów świadczeń na rzecz rodzin; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osłabienie tradycyjnych więzi rodzinnych („pęd życia”), wzrastająca liczba rodzin wieloproblemowych.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nawiązanie współpracy z zewnętrznymi jednostkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (organizacje non-profit); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiany zachodzące wewnątrz struktury rodziny, zanik więzi i tradycji rodzinnych;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umocowania prawne gwarantujące podejmowanie skutecznych działań w zakresie profilaktyki i wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zanik kontaktów bezpośrednich między ludźmi na rzecz pośrednich, tj. telefonicznych, internetowych;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ propagowanie informacji prorodzinnych i prospołecznych w mediach; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zła sytuacja ekonomiczna na rynku, wysoki wzrost cen produktów i usług;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz

wspierającymi rodzinę;	zjawisko „dziedziczenia ubóstwa”;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost dostępności do specjalistów i szkoleń dla kadry jednostek gminnych; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trudności we wczesnym zdiagnozowaniu rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze;
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów.

5. CELE PROGRAMU

Cel główny: Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

Program opiera się na przesłaniu, że rodzina jest partnerem w procesie zmiany, a wsparcie ma na celu mobilizowanie jej zasobów i towarzyszenie jej w odbudowie prawidłowego funkcjonowania. Głównym przesłaniem programu wspierania rodzin jest tworzenie warunków, w których rodziny mogą skutecznie rozwijać swój potencjał i zasoby, aby zapewnić dzieciom bezpieczny i sprzyjający rozwojowi dom.

Realizacja celu głównego będzie dokonywana poprzez realizację **3 celów szczegółowych:**

1. Wczesne identyfikowanie trudności w rodzinie oraz podejmowanie działań zmierzających do ich skutecznego rozwiązania;
2. Zapewnienie wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz w wypełnianiu funkcji wychowawczych;
3. Wspieranie rodziny w zapewnieniu stabilnych warunków socjalno-bytowych.

Cel szczegółowy nr 1		
Wczesne identyfikowanie trudności w rodzinie oraz podejmowanie działań zmierzających do ich skutecznego rozwiązania		
Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Termin
1.1. Utrzymanie dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej poprzez zapewnienie zatrudnienia psychologa w roku bieżącym oraz zaplanowanie środków na kontynuację jego zatrudnienia w kolejnych latach;	MOPS Radzyń Podlaski	2026-2028
1.2. Prowadzenie bieżącego nadzoru nad sytuacją rodzin w kryzysie lub zagrożonych dysfunkcją oraz ocena sygnałów wymagających wdrożenia odpowiedniego wsparcia;	MOPS Radzyń Podlaski	2026-2028
1.3. Koordynacja działań profilaktycznych we współpracy z kuratorami, policją, szkołami i instytucjami lokalnymi;	MOPS Radzyń Podlaski Sąd, KPP, placówki oświatowe	2026-2028
1.4. Wspieranie rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej w odbudowie prawidłowego środowiska wychowawczego, relacji i ról w rodzinie, tak aby możliwy był powrót dzieci do domu rodzinnego;	MOPS Radzyń Podlaski Zespół Interdyscyplinarny MKRPA, PCPR, placówki oświatowe	2026-2026

1.5. Świadczenie wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez pracę asystenta rodziny, dostosowaną do zdiagnozowanych potrzeb;	MOPS Radzyń Podlaski	2026-2028
1.6. Angażowanie pracowników socjalnych i asystenta rodziny w programy szkoleniowe mające na celu doskonalenie umiejętności w zakresie pracy z rodziną;	pracownicy socjalni, asystenci rodziny	2026-2028

Cel szczegółowy nr 2		
Zapewnienie wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz w wypełnianiu funkcji wychowawczych		
Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Termin
2.1. Monitorowanie sytuacji rodzin dysfunkcyjnych poprzez obserwację funkcjonowania rodzin, identyfikowanie problemu i zagrożeń dla dzieci;	MOPS Radzyń Podlaski	2026-2028
2.2. Udzielanie wsparcia w codziennej opiece nad dziećmi poprzez pomoc w organizowaniu życia domowego, higieny, żywienia, edukacji i czasu wolnego dzieci;	pracownicy socjalni, asystenci rodziny	2026-2028
2.3. Wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców, opiekunów prawnych poprzez prowadzenie 10-tygodniowy cykl warsztatów „Szkoła dla rodziców”;	PP-P	I i II półrocze danego roku
2.4. Planowanie i zabezpieczenie środków finansowych na wsparcie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;	MOPS Radzyń Podlaski,	październik- listopad roku poprzedzają- cego
2.5. Zapewnienie finansowania zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	MOPS Radzyń Podlaski,	do końca każdego miesiąca

Cel szczegółowy nr 3		
Wspieranie rodziny w zapewnieniu stabilnych warunków socjalno-bytowych		
Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Termin
3.1. Wskazanie dostępnych form pomocy socjalnej w tym informowanie o świadczeniach, dodatkach mieszkaniowych, zasiłkach;	MOPS Radzyń Podlaski	2026-2028
3.2. Zorganizowanie wsparcia w zakresie wyżywienia w placówkach oświatowych dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji	MOPS Radzyń Podlaski, placówki oświatowe	wrzesień- czerwiec każdego roku
3.3. Współdziałanie w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji socjalnej;	MOPS Radzyń Podlaski, PCPR	okres wakacyjny, okres ferii
3.4. Wzmocnienie aktywności i samodzielności rodziny poprzez motywowanie rodziców do podjęcia aktywizacji zawodowej, wspieranie w planowaniu długoterminowych działań życiowych (np. kursy, praca) oraz budowanie odpowiedzialności za realizację ustalonych zadań w	pracownicy socjalni, asystenci rodziny	2026-2028

rodzinie.		
-----------	--	--

6. ADRESACI PROGRAMU

Miejski Program Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026–2028 skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie miasta Radzyń Podlaski. Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej określającym rodzinę, jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Zauważyć należy, iż rozumienie to nie wymaga występowania instytucjonalnej formy małżeństwa czy więzi pokrewieństwa, zatem rodziną nazwane zostaną wszystkie osoby wykazujące znamiona pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

Adresatami programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, jak również rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

3. REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Program Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026-2028 został oparty na założeniu, że jest to proces ciągłych, pełnych, zorganizowanych i skoordynowanych działań, realizowanych przez wiele podmiotów zaangażowanych w pracę dla dobra rodzin i ich dzieci. Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim przy udziale:

1. Urzędu Miasta w Radzynie Podlaskim;
2. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Radzyń Podlaski
3. Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim;
5. Powiatowego Urzędu Pracy w Radzynie Podlaskim;
6. Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim;

7. Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim;
8. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Radzynie Podlaskim;
9. Świetlic środowiskowych w Radzynie Podlaskim;
10. Placówek oświatowych;
11. Placówek służby zdrowia;
12. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych.

4. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026–2028 są:

1. środki własne z budżetu miasta;
2. środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w programie;
3. środki pozabudżetowe pozyskane na zadania związane z realizacją Programu: dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz inne środki zewnętrzne, np. środki unijne.

5. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena jego realizacji. Wskazane działania będą miały za zadanie ocenę skuteczności Programu, co pozwoli na bieżące podejmowanie ewentualnych działań korygujących.

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 w mieście Radzyń Podlaski jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji rodzin i dzieci, ograniczenie patologii społecznej, zwiększenie samodzielności rodzin, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie przedstawiał Radzie Miasta w Radzynie Podlaskim sprawozdanie z realizacji Programu do 31 marca każdego roku. Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. Efektem ewaluacji będą wnioski do ewentualnej modyfikacji działań. W trakcie realizacji

Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. Zmiany będą przedstawione Radzie Gminy do zatwierdzenia.

Monitorowanie działań będzie dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

1. Ilość interwencji kryzysowych;
2. Liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach;
3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin;
4. Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo;
5. Liczba rodzin, doświadczających przemocy domowej;
6. Liczba dzieci objętych pomocą społeczną;
7. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
8. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
9. Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych;
10. Kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania;
11. Kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej;
12. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
13. Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci, w formie posiłku w szkole, przedszkolu.

6. OCZEKIWANE REZULTATY

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;
2. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
3. Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka;
4. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
5. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;

6. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
7. Poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
8. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji;
9. Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

7. PODSUMOWANIE

Miejski Program Wspierania Rodziny w Radzynie Podlaskim na lata 2026-2028 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności. W rodzinę należy inwestować i wierzyć w możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych funkcji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swej dorosłości kształtują społeczeństwo. Dzięki uzyskanemu przez rodzinę wsparciu zmieniają się relacje panujące w rodzinie, eliminowane są błędy wychowawcze, rodzice dzięki stałemu motywowaniu przez asystenta rodziny biorą udział w różnego rodzaju terapiach odpowiednich do występujących problemów, dzieci uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych i w zajęciach z pedagogiem. Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

pozwole na ograniczenie umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.